Tekst: Kaia Eriksen **Foto:** Nina Hansen

Teknikk og design: IT-mann Rasmus Hildonen (41) og industridesigner Stig Skjelvik (39) (t.h.) er hjernene bak konstruksjonen.

«Seierssøylen»: Et 66,89 meter høyt monument reist for å minnes seire i krig står ved parken Tiergarten.

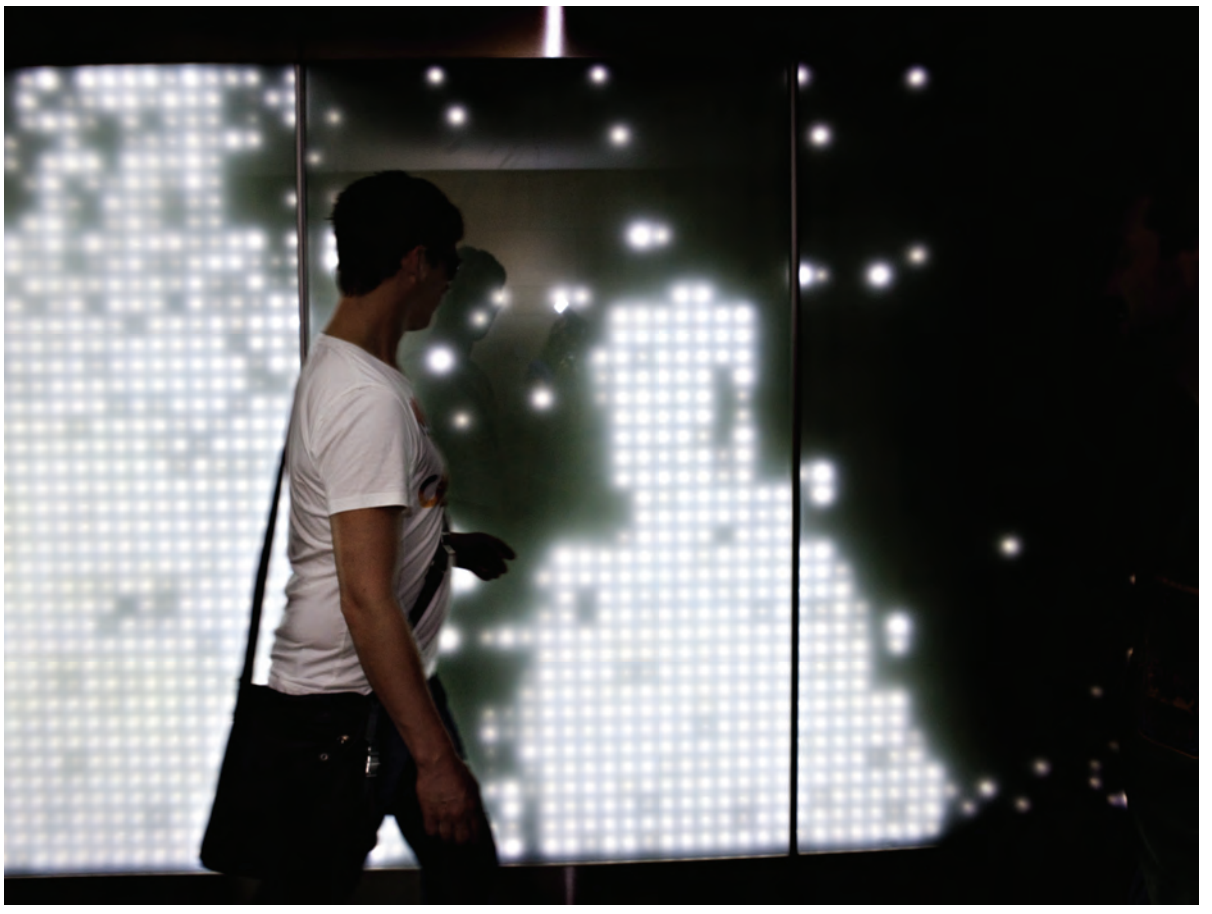

Lysskygge: «Turning shadow into light» har blitt brukt som en beskrivelse av lysveggene til Nullohm i internasjonal presse.

Mot lyset

Under en av Berlins mest kjente turistattraksjoner «Seierssøylen» har to norske menn laget en ny turistattraksjon av 17280 led-lys.

Tenk dere denne effekten på en fem meter lang vegg», sa Stig Skjelvik til Snøhettas arkitekter.

Han var student på Arkitekthøyskolen, og hadde eksperimentert med led-lys. Nå ville han vise Norges mest anerkjente arkitekter hva han var god for.

– Den var så liten, og besto av fire ganger fire led, sier Stig, og holder hendene cirka tjue centimeter fra hverandre.

Snøhetta ble imponert. I Sandnes fikk den nyutdannede industridesigneren Stig slå seg løs med lys på en vegg. Resultatet ble populært. Internasjonale arkitektur- og designmagasiner skrev om det. Sandnes befolkning lot seg fascinere.

Når de gikk forbi lysveggen, så de sin egen lysskygge for første gang. Svarte flater ble til lysende hvite silhuetter som fulgte dem helt til enden av veggen. De fleste ble så fascinert at de måtte gjøre det flere ganger. Gå, se. Hoppe, sprette, danse.

NÅ SKJER DET SAMME i Berlin. Et tysk arkitektfirma hadde hørt om studenten som troppet opp hos Snøhetta. De hadde sett resultatet i Sandnes. Arkitektfirmaet bestemte seg for å kontakte ham. De hadde to tunneler som de ville fylle med interaktivt lys. Det er ett og et halvt år siden. Nå blinker det hvitt i de to tunnelene.

Fire identiske nedganger fører fram til tunnelene som igjen fører fram til «Seierssøylen» – der den gullbelagte Victoria troner på sin over 60 meter høye pidestall. Tunnelene er den eneste veien turistene kan gå for å få sett henne på nært hold. «Seierssøylen» står nemlig plassert midt i en rundkjøring.

– JEG VAR LIVREDD da jeg kom hit den første gangen, da jeg så Victoria på toppen av «Seierssøylen», begynner Rasmus Hildonen.

Han er makkeren til Stig, og omtaler seg selv som røver og halvstudert. Han jobber til vanlig i IT-bransjen, og er med til Berlin for å programmere kretskortene lysveggen består av. Etter det første møtet med gullkvinnen var det noe som begynte å demre for ham;

- Stig Skjelvik (39) og Rasmus Hildonen (41) utgjør firmaet Nullohm som fikk i oppdrag å lage to permanente 10,8 meter lange lysvegger i tunnelene under turistattraksjonen Die Siegessäule i Berlin.
- Oppdragsgiveren var det tyske arkitektfirmaet ADB.
- De har laget en tilsvarende vegg i Sandnes på oppdrag for Snøhetta Arkitekter.
- Stig er utdannet industridesigner. Rasmus jobber i IT-bransjen.

– Hjelp, vi skal klusse med nasjonalmonumentet til tyskerne, tenkte jeg da, sier Rasmus.

Ingen av dem klarte å se det for seg. Hvordan det skulle bli til slutt.

– Da vi kom ned i tunnelen var det kaos her. Mørkt, røykfylt, graffiti overalt, forteller Stig.

– Det hadde ikke overrasket meg hvis det plutselig hadde dukket opp en zombiemorder, legger han til.

Så ille var det før det ble pusset opp. Nå er det lyse fliser på vegger og gulv. Det er rent.

Stigs teori er at lysveggen også kan være med på å forhindre hærverk. Det tror de tyske arkitektene «ADB» som hyret han inn også. Erfaringene fra Sandnes viser nettopp det.

– SEHR COOL, sier en forbipasserende tysker.

To japanere ser måpende på hverandre

Som møll: Alessandro Alberto og Busolin Finotello er på vei mot Seierssøylen, men ser seg nødt til å legge inn et langt stopp ved den norske lysveggen under jorda.

«Hjelp, vi skal klusse med nasjonalmonumentet til tyskerne, tenkte jeg da.»

Rasmus Hildonen, Nullohm

og veggen. En indisk familie tar bilder. Noen få går forbi i vanlig tempo, men de har også blikket konstant festet på veggen.

I det den indiske familiefaren knipser nok et bilde, kommer det ei jente susende på rulleskøyter. Hjelm, knebeskyttere og nerver er på plass. Det er Katja Scheppe. Hun og skøytene skal være med på maraton. Turen gjennom tunnelen blir lenger enn hun hadde regnet med. Hun raser forbi den 10,8 meter lange lysveggen, fram og tilbake. Mange ganger.

TO FORSIKTIGE BRØDRE på vei mot Die Siegessäule («Seierssøylen») bruker komisk lang tid på å passere den samme veggen, sammenliknet med rulleskøytende Katja.

– Da jeg gikk forbi tenkte jeg; «hva er det?» sier den eldste av dem, Ingo Böing.

– Etter hvert skjønte jeg at det var meg selv, legger han til.

Broren hans, Tobias Böing, ser forfjamset ut.

Han går bort til lysveggen for å studere den igjen. Det virker ikke som han har sett lysskyggen sin foreløpig.

Det er kanskje ikke så rart, for det er ikke like lett å få øye på lysskygger på denne veggen. Stig og hans to medhjelpere har programmert den på en annen måte enn den i Sandnes.

Men i den andre tunnelen har de montert en som er tilsvarende den originale.

– Forskjellen er at denne veggen er mer digital i uttrykket. Den responderer heftigere på bevegelse, sier Stig.

– Hvis du stopper opp, ser du en klar silhuett. Når du går videre, henger den igjen, forklarer han.

Stig synes det er noe symbolsk og fint med det å stoppe opp litt.

– Ettertanke. Refleksjon, sier han dvelende.

EGENTLIG ER DET et paradoks. Lysveggen minner ikke akkurat om noe som appellerer til tanker rundt fortidsminner. Tvert imot.

Stig snakker om reklamer og filmer som skal vise hvordan framtida blir. Om heftig bruk av lys som får fram futuristisk stemning.

Han snakker om fancy biler som kjører av gårde i sånne reklamer. Bilene følges av lys og energi.

Industridesigneren trekker stolt paralleller til sin egen lysvegg.

Men det er ikke bare estetikk. Veggen skal vise vei.

Under overflaten: Det er slike såkalte kretskort Nullohms lysinstallasjoner består av.

– Alle mister retningssansen her. Når vi blir trøtte, går vi også feil, forteller Stig.

DE SYNES DET er deilig å være ferdig. Omvisningen med arkitektene, bydelens teknisk etat og byutviklingsetaten gikk bra.

– De lot seg sjarmere, sier Stig med et bredt glis.

På vei opp på det provisoriske verkstedet de har fått låne, slår ti døgn med lite søvn, «rare, tyske kjeks» og sjokolade, inn. I tillegg til et bitte lite nederlag.

– Himmellampa ligger der bak, sier Rasmus, og peker på noen avlange aluminiumskasser.

Himmellampa er bare en ekstra ting de kom på i prosessen, men prosjektet høres unektelig ambisiøst ut.

– En lampe som er så kraftig at den konkurrerer med dagslyset i enden av tunnelen. Med riktige himmelretninger, skapt digitalt. Hvis det er en grå dag ute, er det en grå dag inne. En rød solnedgang vil vises live, sier Stig.

Lampa skulle vært montert i tunnelen for å vise vei mot lysveggen og «Seierssøylen». Den ble ikke ferdig i tide, men den skal opp.

– Vi må bare finne ut hvor feilen er, sier Stig ettertenksomt. *kae@dagbladet.no*